

Aan alle fracties van de Tweede Kamer

Met deze brief **roepen wij alle fracties in de Tweede Kamer op om zich via bijgaand formulier expliciet te committeren aan artikel 5.3** van het Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO FCTC)¹. Dit artikel in het door Nederland geratificeerde VN-verdrag schrijft voor dat overheidsdienaren en beleidsmakers het tabaksbeleid beschermen tegen commerciële en gevestigde belangen van de tabaksindustrie.

Anders gezegd, bestuurders, ambtenaren én volksvertegenwoordigers moeten **de tabakslobby geen enkele kans geven om het tabaksbeleid te beïnvloeden**. Dat voelt voor parlementariërs wellicht strijdig met het idee dat zij zich vrij moeten kunnen informeren over alles wat zich in de samenleving voordoet.

Echter, de tabaksindustrie is een *uitzonderlijke* industrie waarvoor een *uitzonderlijke* bepaling is vastgelegd in een *uitzonderlijk* verdrag. De tabaksindustrie is namelijk de enige industrie ter wereld die een verslavend consumentenproduct op de markt brengt waarvan de helft tot twee derde van de gebruikers voortijdig overlijdt. Geen enkele andere fmcg-industrie verkoopt producten die **zo verslavend en tegelijk zo dodelijk** zijn.

Daarom stelde de WHO een uniek, multilateraal bindend verdrag op, de Framework Convention on Tobacco Control (FCTC). Met daarin een uniek, voor alle partijen bindend artikel (5.3) dat de lobby van de tabaksindustrie buitensluit.

In Nederland alleen maakt de tabaksindustrie jaarlijks **20.000 slachtoffers, 12 procent van alle sterfgevallen** in een jaar. De overheid stelt van alles in het werk om de bevolking en in het bijzonder jongeren te beschermen tegen een nicotineverslaving. De lobby van de tabaksindustrie is er echter voortdurend op gericht dat beleid tegen te houden, af te zwakken en te ondermijnen. De, vaak verholde, marketing richt zich ondertussen op de jeugd, ook al beweert de industrie zelf anders. Bijna niemand begint op zijn 25^e nog met roken, dan ben je wel wijzer. Dat zoveel minderjarigen met nicotine beginnen, is geen toeval, maar wordt bewust gestuurd.

Met de explosieve toename van het gebruik van vapes en andere nicotineproducten zonder/met tabak wordt het al zo lang bestaande maatschappelijke nicotineprobleem alleen maar groter. Deze producten bevatten vaak vele malen méér nicotine dan sigaretten en maken vooral *nóg* jongere kinderen verslaafd, steeds vaker ook met acute gezondheidsschade tot gevolg.

¹ <https://fctc.who.int/convention>

Maatregelen om het tabaks- en nicotinegebruik tegen te gaan, worden door de lobby van de tabaksindustrie stelselmatig tegengewerkt. Om die reden is **artikel 5.3 in het FCTC-verdrag een cruciale bepaling, bedoeld om beïnvloeding door de tabakslobby uit te sluiten:**

“Bij de vaststelling en uitvoering van hun volksgezondheidsbeleid met betrekking tot tabaksontmoediging, nemen Partijen, in overeenstemming met het nationaal recht, maatregelen om dit beleid te beschermen tegen commerciële en andere gevestigde belangen van de tabaksindustrie.”

In Nederland is pas tien jaar na ondertekening van het verdrag inhoud gegeven aan dit artikel door een opdracht² van de toenmalige staatssecretaris van Volksgezondheid om alle ambtelijke contacten met de tabaksindustrie te verbieden.

Stichting Rookpreventie Jeugd is, hierin ondersteund door de WHO, van mening **dat dit verbod zich ook moet uitstrekken tot parlementariërs**, omdat zij bij uitstek de makers van beleid zijn, waarover zij immers het laatste woord hebben. De richtlijn van de WHO voor de toepassing van artikel 5.3 is hier ook helder over: dit artikel geldt zowel voor de uitvoerende, wetgevende als de juridische macht.³ Dit wordt bevestigd door VWS.⁴

Heel recent hebben **Denemarken, IJsland en Noorwegen** een gezamenlijke leidraad⁵ voor implementatie van artikel 5.3 aangenomen, waarin dan ook expliciet is opgenomen dat ook parlementsleden geen contacten met de tabaksindustrie mogen onderhouden.

In 2021 is deze discussie al eens gevoerd in de Tweede Kamer⁶, zonder dat artikel 5.3 bindend werd verklaard voor de gehele Kamer.

Wij proberen dan ook een andere weg:

Rookpreventie Jeugd roept alle fracties van de nieuwe Tweede Kamer op om een verklaring te ondertekenen waarin zij aangeven WHO FCTC artikel 5.3 te respecteren, geen contacten te onderhouden met vertegenwoordigers van de tabaks- en nicotine-industrie en het tabaksbeleid te beschermen tegen de invloed van die industrie. Dit geldt niet alleen alle leden van de fractie, maar ook fractiemedewerkers en -staf.

De betreffende verklaring is hieronder bijgevoegd. Wij vragen u die **voor 15 maart 2026 ondertekend te retourneren** aan secretariaat@rookpreventiejeugd.nl. Uw verklaring zullen wij publiceren op de websites van Rookpreventie Jeugd en TabakNee.

² <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/roken/transparant-over-contact-tabaksindustrie>

³ <https://fctc.who.int/resources/publications/m/item/guidelines-for-implementation-of-article-5.3>

⁴ <https://extranet.who.int/fctcapps/sites/default/files/2025-10/Full%20text%20-%20EUR%20-%20Ingrid%20Zweep.pdf>

⁵ <https://www.regjeringen.no/contentassets/b23fc774b2de40b48caf6d9f4d1a1534/en-gb/pdfs/nordic-guidance-for-tobacco-industry.pdf>

⁶ <https://www.tabaknee.nl/nieuws/item/2392-tweede-kamer-is-wel-degelijk-gebonden-aan-fctc-verdrag>

Verklaring onthouden contacten met de tabaksindustrie

Hierbij verklaart de fractie van dat zij zich houdt aan WHO FCTC artikel 5.3 en de richtlijnen voor de implementatie daarvan en geen contacten, in welke vorm dan ook, zal onderhouden met bedrijven en andere organisaties die betrokken zijn bij de productie, verspreiding, verkoop en marketing van tabaks- en andere nicotine-houdende producten, of anderszins het gebruik van deze producten bevorderen.

Dit besluit betreft alle leden van de fractie en hun betaalde en onbetaalde medewerkers.

Getekend namens de fractie

[naam voorzitter fractie]